SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2018 ROKU
SPORZĄDZONE WEDŁUG
MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ
ZATWIERDZONYCH DO STOSOWANIA W UE
WRAZ ZE SPRAWOZDANIEM Z BADANIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

GRUPA KAPITAŁOWA DINO POLSKA S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE (w tysiącach PLN)

		owany rachunek zysków i strat	
		owane sprawozdanie z całkowitych dochodów	
		owane sprawozdanie z sytuacji finansowej	
		owane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	
		owane zestawienie ze zmian w kapitale własnym	
		olityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	
1. 2.		nacje ogólne	
2. 3.		Zarządu jednostki dominującej	
<i>4</i> .		e wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.	
••	4.1.	Profesjonalny osąd	
	4.2.	Niepewność szacunków i założeń	
5.		awa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	
٥.	5.1.	Oświadczenie o zgodności	
6.	5.2.	Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowyche zasady rachunkowości	
0.	6.1.	Zasady konsolidacji	
		·	
	6.2.	Wycena do wartości godziwej	
	6.3.	Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	
	6.4.	Rzeczowe aktywa trwałe	
	6.	4.1. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	18
	6.5.	Aktywa niematerialne	19
	6.	5.1. Wartość firmy	19
	6.6.	Leasing	20
	6.7.	Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	20
	6.8.	Koszty finansowania zewnętrznego	21
	6.9.	Aktywa finansowe – polityka rachunkowości stosowana od dnia 1 stycznia 2018 roku	
	6.10.	Utrata wartości aktywów finansowych – polityka rachunkowości stosowana począwszy od dnia 1	
	0.10.	stycznia 2018 roku	
	6.11.	Aktywa finansowe – polityka rachunkowości stostowana do dnia 31 grudnia 2017 roku	22
		Utrata wartości aktywów finansowych – polityka rachunkowości stosowana do dnia 31 grudnia 2	
		roku	
	6.	12.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu	24
		12.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu	
		12.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	
		Zapasy	
		Należności z tytułu dostaw i usług	
		Pozostałe należności	
	6.16.	Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	
	6.17.	Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	
	6.18.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	
	6.19.	Zobowiązania finansowe	
	6.20.	Pozostałe zobowiązania niefinansowe	27
	6.21.	Rezerwy	27
	6.22.	Świadczenia pracownicze	27
	6.23.	Przychody	27

GRUPA KAPITAŁOWA DINO POLSKA S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE (w tysiącach PLN)

	6.23.1. Przychody z umów z klientami – polityka rachunkowości stosowana począwszy od 1 styczn 2018 roku	
	6.23.2. Przychody – polityka rachunkowości stosowana do dnia 31 grudnia 2017 roku	
	6.23.3. Odsetki	
	6.23.4. Dywidendy	
	6.23.5. Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)	
	6.23.6. Dotacje rządowe oraz pozostałe dotacje (białe certyfikaty)	
	6.24. Podatki	
	6.24.1.Podatek bieżący	
	6.24.2. Podatek odroczony	
	6.24.3. Podatek od towarów i usług	
	6.25. Zysk netto na akcję	
7.	Korekta błędu	
8.	Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	
	8.1. MSSF 15 Przychody z umów z klientami oraz MSSF 9 Instrumenty finansowe	
	8.2. Pozostałe	
9.	Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły w życie	33
	9.1. Wdrożenie MSSF 16	34
	9.2. Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji	35
	Segmenty operacyjne	
11.	Przychody i koszty	
	11.1. Przychody z umów z klientami	
	11.2. Koszty według rodzajów	
	11.3. Koszty amortyzacji ujęte w zysku lub stracie	
	11.4. Koszty świadczeń pracowniczych	
	11.5. Pozostałe przychody operacyjne	37
	11.6. Pozostałe koszty operacyjne	
	11.7. Przychody finansowe	
	11.8. Koszty finansowe	
12.	Podatek dochodowy	
	12.1. Obciążenie podatkowe	
	12.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	
10	12.3. Odroczony podatek dochodowy	
	Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	
	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	
	Rzeczowe aktywa trwałe	
	Leasing	
	17.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego	44
	17.2. Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego (umów dzierżawy)	44
	Aktywa niematerialne	
	Pozostałe aktywa niefinansowe	
	Zapasy Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	
	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	
	Kapitał podstawowy	
	23.1. Kapitał podstawowy	
	23.1.1. Wartość nominalna akcji	

GRUPA KAPITAŁOWA DINO POLSKA S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE (w tysiącach PLN)

	23.1.2. Akcjonariusze o znaczącym udziale	48
24.	. Kapitał zapasowy i zyski zatrzymane	48
	24.1. Zysk zatrzymany oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	48
25.	. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu	
	. Rezerwy na świadczenia pracownicze	
27.	. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	53
	27.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe (krótkoterminowa)	ve)53
	27.2. Pozostałe zobowiązania niefinansowe	54
	27.3. Rozliczenia międzyokresowe	54
28.	. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	54
	. Zobowiązania inwestycyjne	
30.	. Zobowiązania warunkowe	55
	30.1. Sprawy sądowe	
	30.2. Rozliczenia podatkowe	
31.	. Informacje o podmiotach powiązanych	
	31.1. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi	57
	31.2. Pożyczki dla członków Zarządu	57
	31.3. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu	57
	31.4. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy	57
32.	. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań	ı
	finansowych	
33.	. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	
	33.1. Ryzyko stopy procentowej	
	33.2. Ryzyko kredytowe	59
	33.3. Ryzyko związane z płynnością	
34.	. Instrumenty finansowe	
	34.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych	60
	34.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych	61
	34.3. Ryzyko stopy procentowej	63
35.	. Zarządzanie kapitałem	63
	. Struktura zatrudnienia	
37.	. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	64

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE (w tysiącach PLN)

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	Nota	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017*
Działalność kontynuowana	-		
Przychody ze sprzedaży	10	5 838 529	4 462 835
Koszt własny sprzedaży	11.2	(4 426 060)	(3 422 199)
Zysk brutto ze sprzedaży	-	1 412 469	1 040 636
Pozostałe przychody operacyjne	11.5	5 366	3 671
Koszty sprzedaży i marketingu	11.2	(933 663)	(678 687)
Koszty ogólnego zarządu	11.2	(52 635)	(60 025)
Pozostałe koszty operacyjne	11.6	(2 535)	(2 353)
Zysk z działalności operacyjnej	_	429 002	303 242
Przychody finansowe	11.7	347	655
Koszty finansowe	11.8	(45 371)	(37 881)
Zysk brutto	_	383 978	266 016
Podatek dochodowy	12	(76 424)	(52 412)
Zysk netto z działalności kontynuowanej	_	307 554	213 604
Zysk netto za rok obrotowy	=	307 554	213 604
Zysk przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		307 554	213 604
Zysk na jedną akcję:			
 podstawowy z zysku za rok przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej 		3,14	2,18
 podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej za rok przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej 		3,14	2,18
rozwodniony z zysku za rok przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		3,14	2,18
 rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za rok przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej 		3,14	2,18

^{*} Dane przekształcone (nota 7)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE (w tysiącach PLN)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Zysk netto za rok obrotowy	307 554	213 604
Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku		
w kolejnych okresach sprawozdawczych:		
Zyski/(straty) aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń	(215)	(107)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	41	20
Inne całkowite dochody netto nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych	(174)	(87)
Inne całkowite dochody netto	(174)	(87)
Całkowity dochód za rok	307 380	213 517
Całkowity dochód przypadający:		
Akcjonariuszom jednostki dominującej	307 380	213 517
Akcjonariuszom niekontrolującym	-	-
	307 380	213 517

^{*} Dane przekształcone (nota 7)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE (w tysiącach PLN)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Nota	31.12.2018	31.12.2017
AKTYWA			
Rzeczowe aktywa trwałe	16	2 347 025	1 697 600
Aktywa niematerialne	18	95 024	92 774
Pozostałe aktywa niefinansowe (długoterminowe)	19	22	30
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	12.3	16 307	17 560
Aktywa trwale razem	•	2 458 378	1 807 964
Zapasy	20	445 357	368 262
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	21	22 111	37 991
Należności z tytułu podatku dochodowego			77
Pozostałe aktywa niefinansowe	19	76 483	34 409
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22	285 361	202 626
Aktywa obrotowe razem	22	829 312	643 365
SUMA AKTYWÓW	•	3 287 690	2 451 329
	;		
PASYWA			
Kapitał własny (przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej)		1 211 873	904 493
Kapitał podstawowy	23.1	9 804	9 804
Kapitał zapasowy		1 307 273	1 111 860
Zyski zatrzymane		(112 704)	(224 671)
Pozostałe kapitały własne		7 500	7 500
Udziały niekontrolujące		-	-
Kapital własny ogółem		1 211 873	904 493
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz zobowiązania z tytułu leasingu	25	585 328	470 590
finansowego	23	363 326	470 370
Pozostałe zobowiązania finansowe	25	99 829	99 749
Pozostałe zobowiązania	27.2	240	270
Rezerwy na świadczenia pracownicze	26	1 550	1 231
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12.3	5 923	3 495
Rozliczenia międzyokresowe	27.3	306	548
Zobowiązania długoterminowe razem		693 176	575 883
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	27.1 27.2	1 141 934	811 322
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	25	148 676	117 074
Pozostałe zobowiązania finansowe	25	654	654
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	27.2	67 004	20 729
Rozliczenia międzyokresowe	27.3	23 832	20 824
Rezerwy na świadczenia pracownicze	26	541	350
Zobowiązania krótkoterminowe razem		1 382 641	970 953
Zobowiązania razem	,	2 075 817	1 546 836
SUMA PASYWÓW	•	3 287 690	2 451 329
DUMA I ADI WUW	:	3 401 U7U	4 731 347

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE (w tysiącach PLN)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	Nota _	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk brutto		383 978	266 016
Korekty o pozycje:		250 477	231 188
Amortyzacja	11.2	112 058	85 872
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		1 375	1 322
Zmiana stanu należności	28	(25 726)	(16 771)
Zmiana stanu zapasów		(77 095)	(91 721)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	28	218 964	239 676
Przychody z tytułu odsetek		(347)	(496)
Koszty z tytułu odsetek		45 386	38 090
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		1 918	7 339
Zmiana stanu rezerw	28	510	(5 426)
Podatek dochodowy zapłacony		(26 351)	(34 090)
Pozostałe		(215)	7 393
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	-	634 455	497 204
Przeplywy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		1 566	7 977
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		(635 931)	(410 616)
Odsetki otrzymane		347	496
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-	(634 018)	(402 143)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(46 436)	(51 942)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/ kredytów		373 927	117 341
Spłata pożyczek/ kredytów		(199 807)	(86 828)
Emisja dłużnych papierów wartościowych		-	100 000
Odsetki zapłacone		(45 386)	(37 434)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-	82 298	41 137
Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		82 735	136 198
Środki pieniężne na początek okresu		202 626	66 428
Środki pieniężne na koniec okresu	22	285 361	202 626

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE (w tysiącach PLN)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej Nota Kapitał podstawowy Kapitał zapasowy Zyski zatrzymane Pozostałe kapitały własne Razem Na dzień 1 stycznia 2018 roku 9 804 1 111 860 (224671)7 500 904 493 Zysk netto za rok 2018 307 554 307 554 Inne całkowite dochody netto za rok 2018 (174)(174)Całkowity dochód za rok 307 380 307 380 Koszty systemu motywacyjnego płatnego w formie akcji Podział wyniku finansowego za rok 2017 195 413 (195413)23 9 804 1 307 273 (112704)7 500 1 211 873 Na dzień 31 grudnia 2018 roku Na dzień 1 stycznia 2017 roku 9 804 510 720 162 952 683 476 Zysk netto za rok 2017 213 604 213 604 Inne całkowite dochody netto za rok 2017 (87)(87)Całkowity dochód za rok 213 517 213 517 Koszty systemu motywacyjnego płatnego w formie akcji 7 500 7 500 Podział wyniku finansowego za rok 2016 601 140 $(601\ 140)$ Na dzień 31 grudnia 2017 roku 23 9 804 1 111 860 (224671)7 500 904 493

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa DINO Polska S.A. ("Grupa") składa się z DINO Polska S.A. ("jednostka dominująca", "Spółka") i jej spółek zależnych (patrz Nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku wraz z danymi porównawczymi.

Spółka została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 9 listopada 2007 roku pod nazwą DINO Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Dnia 21 grudnia 2011 roku Zgromadzenie Wspólników Spółki DINO Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością podjęło uchwałę o przekształceniu Spółki w Spółke DINO Polska S.A.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000408273.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 300820828.

Siedziba Spółki mieści się pod adresem: ul. Ostrowska 122, 63-700 Krotoszyn.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych. Ponadto w ramach Grupy prowadzona jest produkcja wyrobów z mięsa, a powstałe produkty przeznaczone są w postaci mięsa kulinarnego odbiorcom zewnętrznym poprzez posiadaną sieć detaliczną.

Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 14 marca 2019 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi DINO Polska S.A. oraz następujące spółki zależne:

Namua indusathi		Donatasias deintala séri	Procentowy udział Grupy w kapit	
Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot działalności	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
DINO Polska S.A. (jednostka dominiująca)	Krotoszyn	Sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	-	-
Agro-Rydzyna sp. z o.o.	Kłoda	Produkcja wyrobów z mięsa	100%	100%
Vitrena Holdings Ltd.*	Limassol, Cypr	Inwestycje w nieruchomości, udziały, akcje, skrypty dłużne, obligacje, świadczenie usług finansowych dowolnego rodzaju.	100%	100%
Centrum Wynajmu Nieruchomości sp. z o.o.	Krotoszyn	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	100%	100%
Centrum Wynajmu Nieruchomości 1 S.A.	Krotoszyn	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi, pozostała finansowa działalność usługowa, działalność holdingów finansowych	100%	100%
Centrum Wynajmu Nieruchomości 2 S.A.	Krotoszyn	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi, pozostała finansowa działalność usługowa, działalność holdingów finansowych	100%	100%
Centrum Wynajmu Nieruchomości 3 S.A.	Krotoszyn	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi, pozostała finansowa działalność usługowa, działalność holdingów finansowych	100%	100%
Centrum Wynajmu Nieruchomości 4 S.A.	Krotoszyn	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi, pozostała finansowa działalność usługowa, działalność holdingów finansowych	100%	100%
Centrum Wynajmu Nieruchomości 5 S.A.	Krotoszyn	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi, pozostała finansowa działalność usługowa, działalność holdingów finansowych	100%	100%
Centrum Wynajmu Nieruchomości 6 S.A.	Krotoszyn	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi, pozostała finansowa działalność usługowa, działalność holdingów finansowych	100%	100%
PIK Finanse sp. z o.o. (dawniej Centrum Wynajmu Nieruchomości Marketing sp. z o.o.)*	Krotoszyn	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi, pozostała finansowa działalność usługowa, działalność holdingów finansowych	100%	100%
Centrum Wynajmu Nieruchomości sp. z o.o. Marketing 2 SKA w likwidacji*	Krotoszyn	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi, pozostała finansowa działalność usługowa, działalność holdingów finansowych	-	100%

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

Dino Oil sp. z o.o.*	Krotoszyn	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinerii ropy naftowej, sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw	100%	100%
Dino Krotoszyn sp. z o.o.	Krotoszyn	Magazynowanie i przechowywanie towarów, przetwarzanie i konserwowanie mięsa z wył. mięsa z drobiu	100%	100%
Pol – Food Polska sp. z o.o.	Krotoszyn	Dzierżawa własności intelektualnej i podobnych produktów, z wyłączeniem prac chronionych prawem autorskim	-	100%
Dino Północ sp. z o.o.*	Krotoszyn	Sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	100%	100%
Dino Południe sp. z o.o.*	Krotoszyn	Magazynowanie i przechowywanie towarów	100%	100%

^{*}Na datę sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółki nie prowadziły działalności operacyjnej.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek.

W okresie od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2018 roku miały miejsce następujące zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej:

- w dniu 26 czerwca 2017 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał postanowienie o wykreśleniu spółki Sezam XI Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w likwiadacji,
- w dniu 12 października 2018 roku Sąd Rejonowy w Poznaniu wydał postanowienie o wykreśleniu spółki Centrum Wynajmu Nieruchomości sp. z o.o. Marketing 2 SKA w likwidacji,
- w dniu 26 października 2018 roku zarząd Dino Polska podjął decyzję o zamiarze połączenia Dino Polska S.A. z spółką zależną Pol Food Polska sp. z o.o. (Spółka Przejmowana), w której Dino Polska posiada 100% udziałów w kapitale zakładowym. Połączenie zostało dokonane w trybie art. 492 §1 ust. 1 KSH tj. przez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Dino Polska. Połączenie nastąpiło w dniu 21 grudnia 2018 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2018 roku wchodzili:

Szymon Piduch - Prezes Zarządu

Michał Krauze – Członek Zarządu

W ciągu okresu sprawozdawczego i do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Zarządu jednostki dominującej nie zmienił się.

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osadzie i szacunkach

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

4.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Klasyfikacja umów faktoringu odwrotnego

W ramach zarządzania kapitałem obrotowym Spółka wykorzystuje umowy faktoringu odwrotnego w odniesieniu do swoich zobowiązań, w ramach których oddaje do faktoringu faktury dotyczące zakupów od wybranych dostawców. Biorąc pod uwagę potencjalny wpływ tego typu umów na sprawozdanie z przepływów pieniężnych oraz sprawozdanie z sytuacji finansowej, Zarząd dokonuje osądu czy w związku z wykorzystaniem faktoringu zmienia się istotnie charakter zobowiązania i czy konieczna jest zmiana jego prezentacji.

Rozliczenia przychodów z tytułu umów z dostawcami

Grupa zawiera umowy z dostawcami, na podstawie których przyznawane są Grupie rabaty, upusty oraz dodatkowe wynagrodzenia i opłaty, między innymi uzależnione od wolumenu zakupów oraz promocyjne i marketingowe. Grupa ujmuje wartość świadczeń otrzymywanych z tytułu powyższych umów jako pomniejszenie ceny zakupu towarów od dostawców i w związku z tym pomniejszenie wartości sprzedanych towarów prezentowanych w rachunku zysków i strat jako koszt własny sprzedaży w momencie sprzedaży towarów. Uzasadniona część wartości otrzymywanych świadczeń jest alokowana do towarów niesprzedanych na dzień bilansowy jako pomniejszenie ich wartości.

4.2. Niepewność szacunków i założeń

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Utrata wartości znaków firmowych i wartości firmy

Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości znaków firmowych i wartości firmy. Wymagało to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego jest alokowana wartość firmy oraz znaki firmowe. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 18.

Wycena zapasów

Grupa wycenia zapasy według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Cena sprzedaży netto możliwa do uzyskania została oszacowana jako cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia wraz z analizą wrażliwości zostały przedstawione w nocie 26.

Szacunek rezerw na sprawy sądowe

Grupa jest stroną spraw sądowych. Na bazie przeprowadzonych szacunków Zarząd uznał, że ryzyko przegranej w prowadzonych sporach jest niskie, w związku z tym nie zostały utworzone rezerwy na prowadzone sprawy sądowe.

Składnik aktywów i zobowiązań oraz ewentualnych rezerw związanych z podatkami bieżącymi i odroczonymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR ale, dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

5. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych ("PLN"), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości tj. w okresie nie krótszym niż 12 miesięcy od daty bilansowej, z wyjątkiem spółki Viterna Holdings Ltd. będącej w trakcie likwidacji.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wystąpiła nadwyżka zobowiązań bieżących nad aktywami obrotowymi, co jest typowe dla branży detalicznej i jej sezonowości, w której przeważająca część sprzedaży dokonywana jest na warunkach gotówkowych, minimalizowany jest stan zapasów, a dostawcy udzielają odroczonych terminów płatności. Jednocześnie Grupa Kapitałowa prowadzi intensywny rozwój sieci angażując wolne środki oraz środki z kredytów bankowych w zwiększenie liczby funkcjonujących sklepów. Warunki zawieszające związane z umowami kredytowymi są na bieżąco monitorowane. Na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku warunki umów kredytowych nie zostały złamane, ponadto w ocenie Zarządu nie ma ryzyka wypowiedzenia przez banki tych umów w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego 31 grudnia 2018 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej ("MSSF") zatwierdzonymi przez UE ("MSSF UE"). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania finansowego nie różnią się od MSSF UE. MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane i opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości ("RMSR").

Niektóre jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określoną przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości ("Ustawa") z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami ("Polskie Zasady Rachunkowości"). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

5.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zostały przedstawione w PLN, które są również walutą funkcjonalną jednostki dominującej oraz jednostek zależnych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

6. Istotne zasady rachunkowości

6.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe DINO Polska S.A. oraz sprawozdania finansowe jednostek przez nią kontrolowanych (zależnych) sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku. Rokiem obrotowym spółki dominującej oraz spółek wchodzących w skład grupy jest rok kalendarzowy.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominująca ma miejsce, wtedy gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy Spółka posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

6.2. Wycena do wartości godziwej

Wartości godziwe instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zostały ujawnione w nocie 34.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

6.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej (czyli odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

(w tysiacach PLN)

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
EUR	4,3000	4,1709

Waluta funkcjonalna zagranicznych jednostek zależnych jest PLN.

Wartość firmy powstała na nabyciu podmiotu zagranicznego oraz wszelkie korekty z tytułu wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań na takim nabyciu są traktowane jako aktywa lub zobowiązania takiego podmiotu zagranicznego i przeliczane po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski obowiązującym na dzień bilansowy.

Średnie ważone kursy wymiany za poszczególne okresy obrotowe kształtowały się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
EUR	4,2623	4,2576

6.4. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia. Rzeczowe aktywa trwałe obejmują również zaliczki przekazana z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Тур	Okres
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	nieamortyzowane
Budynki i budowle	10-40 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	3-12 lat
Środki transportu	5-7 lat
Inne środki trwałe	2-12 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie i ewentualnej ich zmiany dokonuje się na dzień bilansowy.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

6.4.1. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

Jeśli Grupa chce dokonać transakcji zbycia, w wyniku której utraciłaby kontrolę nad swoją jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży niezależnie od tego, czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji.

6.5. Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania aktywów niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Aktywa niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania (wartość firmy oraz znaki firmowe) oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do aktywów niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	Wartość firmy oraz znaki firmowe	
Okresy użytkowania	Nieokreślony	
Test na utratę wartości	Coroczny	
	Inne aktywa niematerialne	
Okresy użytkowania	2-10 lat	
Wykorzystana metoda amortyzacji	Metoda liniowa	
Test na utratę wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty	
	wartości	

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej są kalkulowane jako różnica pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

6.5.1. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki sumy:

- przekazanej zapłaty,
- kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
- w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

nad wartością godziwą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystapia ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pienieżne.

6.6. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie, chyba że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

6.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

6.8. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować do nabycia, budowy lub wytworzenia dostosowanego składnika aktywów, tj. takiego, który wymaga znacznego czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania, są kapitalizowane jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia środków trwałych. Grupa nie posiada aktywów wymagających znacznego czasu niezbędnego do przygotowania do użytkowania, w związku z tym koszty finansowania zewnętrznego nie są kapitalizowane.

6.9. Aktywa finansowe – polityka rachunkowości stosowana od dnia 1 stycznia 2018 roku

Klasyfikacja i wycena aktywów finansowych

Aktywa finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii wyceny:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Grupa nie posiada aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej, a wszystkie aktywa finansowe wyceniane dotychczas w zamortyzowanym koszcie, dalej pozostaną wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Należności handlowe są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a Grupa nie sprzedaje należności handlowych w ramach faktoringu – będą one nadal wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy. Grupa korzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych poniżej 12 miesięcy nie identyfikuje istotnych elementów finansowania.

Instrumenty dłużne – aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, oraz
- b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

(w tysiacach PLN)

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem Grupa klasyfikuje:

- należności handlowe,
- pożyczki, które zgodnie z modelem biznesowym wykazywane są jako utrzymywane w celu uzyskania przepływów pieniężnych,
- środki pieniężne i ekwiwalenty.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i wykazuje się w rachunku zysków i strat/ sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji "Przychody z tytułu odsetek".

W sytuacji, gdy Grupa:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

6.10. Utrata wartości aktywów finansowych – polityka rachunkowości stosowana począwszy od dnia 1 stycznia 2018 roku

Grupa dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych (ang. *expected credit losses*, "*ECL*") związanych z instrumentami dłużnymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu i wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia. Grupa wykorzystuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości.

W przypadku pozostałych aktywów finansowych, Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

6.11. Aktywa finansowe – polityka rachunkowości stostowana do dnia 31 grudnia 2017 roku

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
- nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
- częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
- instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat jako przychody (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej) finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe moga być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowe); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku żadne aktywa finansowe nie zostały wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W sytuacji, gdy Grupa:

• posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

(w tysiacach PLN)

zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostana spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

6.12. Utrata wartości aktywów finansowych – polityka rachunkowości stosowana do dnia 31 grudnia 2017 roku

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

6.12.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieja obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie konta odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieja obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu 6.12.2.

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży 6.12.3.

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

(w tysiacach PLN)

może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

6.13. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia każdego składnika zapasów uwzględnia wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżacego, jak i poprzedniego roku – i są ustalane w następujący sposób:

Materialy

w cenie nabycia ustalonej metodą "pierwsze weszło-pierwsze wyszło"

Produkty gotowe i produkty w toku koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego

Towary

w cenie nabycia ustalonej metodą "pierwsze weszło-pierwsze wyszło"

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku. Koszty transportu z magazynu do sklepów są elementem wyceny zapasów oraz kosztu własnego sprzedaży w momencie ich sprzedaży.

6.14. Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

6.15. Pozostałe należności

Pozostałe należności obejmują w szczególności należności z tytułu bonów sklepowych, wadia wniesione na zakup rzeczowych aktywów trwałych oraz należności od pracowników. Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębną pozycję.

6.16. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie, lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy oraz środki pieniężne w drodze z tytułu płantości kartami płatniczymi.

Saldo środków pienieżnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

Grupa nie nalicza i nie wykazuje środków na ZFŚS zgodnie z Regulaminem Wynagradzania.

6.17. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

6.18. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Wartość zobowiązań z tytułu dostaw i usług jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązania w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Grupa przyjmuje stopę dyskontową na poziomie średniego oprocentowania zobowiązań finansowych Grupy w danym okresie. Średnia stopa dyskontowa użyta do dyskontowania zobowiązań handlowych wynosiła 3,11% w roku 2017 oraz 2,95% w 2018 roku.

Zobowiązania handlowe oddane do faktoringu odwrotnego prezentowane są w ramach pozycji bilansu "Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania" w zobowiązaniach krótkoterminowych, jeżeli w związku z oddaniem zobowiązania do faktoringu nie doszło do zasadniczej zmiany warunków płatności. Ocena czy doszło do zasadniczej zmiany warunków płatności stanowi osąd Zarządu opisany w sekcji profesjonalny osąd sprawozdania finansowego.

6.19. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku żadne zobowiązania finansowe nie zostały zakwalifikowanie do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśniecie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstająca z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Od 1 stycznia 2018 roku w przypadku modyfikacji warunków umownych zobowiązania finansowego, która nie powoduje zaprzestania ujmowania istniejącego zobowiązania, zysk lub stratę ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym. Zysk lub stratę oblicza się jako różnicę pomiędzy wartością bieżącą zmodyfikowanych i oryginalnych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem oryginalnej efektywnej stopy procentowej zobowiązania.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

6.20. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług i podatków lokalnych oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów lub usług. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

6.21. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

6.22. Świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuariusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Grupa rozpoznaje następujące zmiany w zobowiązaniach netto z tytułu określonych świadczeń w ramach odpowiednio kosztu własnego sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów sprzedaży, na które składają sie:

- koszty zatrudnienia (w tym między innymi koszty bieżącego zatrudnienia, kosztów przeszłego zatrudnienia)
- odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

6.23. Przychody

6.23.1. Przychody z umów z klientami – polityka rachunkowości stosowana począwszy od 1 stycznia 2018 roku

Grupa stosuje MSSF 15 Przychody z umów z klientami do wszystkich umów z klientami, z wyjątkiem umów leasingowych objętych zakresem MSSF 16 Leasing, instrumentów finansowych i innych praw lub zobowiązań umownych objętych zakresem MSSF 9 Instrumenty finansowe, MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe, MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne, MSR 27 Jednostkowe sprawozdania finansowe i MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach.

Podstawową zasadą MSSF 15 jest ujmowanie przychodów w momencie transferu dóbr i usług do klienta, w wartości odzwierciedlającej cenę oczekiwaną przez Grupę, w zamian za przekazanie tych dóbr i usług. Zasady te są stosowane przy wykorzystaniu modelu pięciu kroków:

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

(w tysiacach PLN)

- zidentyfikowano umowę z klientem,
- zidentyfikowano zobowiązania do wykonania świadczenia w ramach umowy z klientem,
- określono cenę transakcji,
- dokonano alokacji ceny transakcji do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ujęto przychody w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy.

Identyfikacja umowy z klientem

Grupa ujmuje umowę z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- Grupa jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Grupa jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych Grupy); oraz
- jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Grupa uwzględnia jedynie zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie. Kwota wynagrodzenia, które będzie przysługiwało Grupie, może być niższa niż cena określona w umowie, jeśli wynagrodzenie jest zmienne, ponieważ Grupa może zaoferować klientowi ulgę cenową.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy Grupa dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrzeczone klientowi są odrębne, jeżeli spełnione są obydwa następujące warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne, oraz
- zobowiązanie Grupy do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie.

Ustalenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Grupa uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Grupy – będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich (na przykład niektórych podatków od sprzedaży).

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Grupy – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Spełnianie zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi.

W odniesieniu do umów dotyczących usług ciągłych, na podstawie których Grupa ma prawo do otrzymania od klienta wynagrodzenia w kwocie, która odpowiada bezpośrednio wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane, Grupa ujmuje przychód w kwocie, którą ma prawo zafakturować.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

Grupa w przeważającej części osiąga przychody ze sprzedaży żywności i nie jest zobligowana do przyjmowania zwrotów sprzedanych towarów i produktów żywnościowych. W momencie przekazania składnika aktywów klientowi (uzyskania przez niego kontroli nad tym składnikiem aktywów) Grupa nie oczekuje zwrotu sprzedanych towarów i produktów w przyszłości. Grupa nie zawiera umów z klientami zawierających kwoty zmienne wynagrodzenia (przychodu) wynikające z udzielonych upustów, rabatów czy premii za osiągnięte wyniki oraz nie udziela klientom opcji uzyskania dodatkowych dóbr lub usług nieodpłatnie lub po obniżonej cenie w formie dodatków czy punktów lojalnościowych.

Wynagrodzenie zleceniodawcy a wynagrodzenie pośrednika

W przypadku, gdy w dostarczanie dóbr lub usług klientowi zaangażowany jest inny podmiot, Grupa określa czy charakter przyrzeczenia Grupy stanowi zobowiązanie do wykonania świadczenia polegającego na dostarczeniu określonych dóbr lub usług (w tym przypadku Grupa jest zleceniodawcą) czy też na zleceniu innemu podmiotowi dostarczenia tych dóbr lub usług (w tym przypadku Grupa jest pośrednikiem).

Grupa jest zleceniodawcą, jeśli sprawuje kontrolę nad przyrzeczonym dobrem lub usługą przed ich przekazaniem klientowi. Grupa nie musi jednak działać jako zleceniodawca, jeśli uzyskuje tytuł prawny do produktu tylko chwilowo, zanim zostanie on przeniesiony na klienta. Grupa występująca w umowie jako zleceniodawca może sama wypełnić zobowiązanie do wykonania świadczenia lub może powierzyć wypełnienie tego zobowiązania lub jego części innemu podmiotowi (np. podwykonawcy) w jej imieniu. W takiej sytuacji Grupa ujmuje przychody w kwocie wynagrodzenia brutto, do którego – zgodnie z jej oczekiwaniem – będzie uprawniona w zamian za przekazane dobra lub usługi.

Grupa działa jako pośrednik, jeśli jej zobowiązanie do wykonania świadczenia polega na zapewnieniu dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot. W takim przypadku Grupa ujmuje przychody w kwocie jakiejkolwiek opłaty lub prowizji, do której – zgodnie z jej oczekiwaniem – będzie uprawniona w zamian za zapewnienie dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot.

Należności

W ramach należności Grupa ujmuje prawa do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które przekazała klientowi, jeżeli prawo to jest bezwarunkowe (jedynym warunkiem wymagalności wynagrodzenia jest upływ określonego czasu

Zobowiązania z tytułu umowy

W ramach zobowiązań z tytułu umowy Grupa ujmuje otrzymane lub należne od klienta wynagrodzenie, z którym wiąże się obowiązek przekazania klientowi dóbr lub usług.

Sprzedaż usług dostawcom towarów oraz sprzedaż pozostałych usług

Przychody związane ze świadczeniami z tytułu sprzedaży usług dostawcom towarów (np. usługi marketingowe) niezidentyfikowane jako odrębne usługi Grupa prezentuje jako pomniejszenie kosztu zakupu towarów od tych dostawców. Przychody ze sprzedaży pozostałych usług prezentowane są jako przychody ze sprzedaży produktów.

6.23.2. Przychody – polityka rachunkowości stosowana do dnia 31 grudnia 2017 roku

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

6.23.2.1 Sprzedaż usług dostawcom towarów oraz sprzedaż pozostałych usług

Przychody związane ze świadczeniami z tytułu sprzedaży usług dostawcom towarów (np. usługi marketingowe) niezidentyfikowane jako odrębne usługi Grupa prezentuje jako pomniejszenie kosztu zakupu towarów od tych dostawców. Przychody ze sprzedaży pozostałych usług prezentowane są jako przychody ze sprzedaży produktów.

6.23.2.2 Sprzedaż towarów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

6.23.3. Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

6.23.4. Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

6.23.5. Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

6.23.6. Dotacje rządowe oraz pozostałe dotacje (białe certyfikaty)

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako pozostały przychód operacyjny w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

6.24. Podatki

6.24.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

6.24.2. Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnie przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości
 firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej
 połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód
 do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnie przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnie przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

• z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

(w tysiacach PLN)

stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz

 w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

6.24.3. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część pozostałych aktywów lub zobowiazań niefinansowych.

6.25. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

7. Korekta błędu

W bieżącym roku obrotowym dokonano korekty błędu w zakresie rozpoznania przychodów i kosztów z transakcji dotyczących prasy i doładowań telefonicznych, w których zgodnie ze zaktualizowanym osądem Spółka występuje jak pośrednik (agent) podczas, gdy w roku poprzednim błędnie przyjęto, że Spółka jest pryncypałem w tych transakcjach. W związku z tym Grupa powinna rozpoznawać w przychodach ze sprzedaży jedynie prowizję na sprzedaży stanowiącą różnicę między ceną sprzedaży a kosztem zakupu towarów w obrocie którymi Spółka występuje jak pośrednik. W danych porównawczych dokonano w związku z tym umniejszenia o wartości przychodów i kosztów o kwoty wskazane w poniższej tabeli:

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

(w tysiacach PLN)

	Dane zatwierdzone		Dane przekształcone
	01.01.2017- 31.12.2017	Kwota korekty	01.01.2017- 31.12.2017
Przychody ze sprzedaży Koszt własny sprzedaży	4 515 933 (3 475 297)	(53 098) (53 098)	4 462 835 (3 422 199)

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Pozostałe nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje, które mają zastosowanie po raz pierwszy w 2018 roku nie mają również istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

8.1. MSSF 15 Przychody z umów z klientami oraz MSSF 9 Instrumenty finansowe

Grupa zastosowała MSSF 9 *Instrumenty finansowe* oraz MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* od dnia wejścia w życie standardów, bez przekształcania danych porównawczych. Wprowadzenie standardów nie wypłynęło w istotny sposób na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy, dlatego nie zaprezentowano wpływu wprowadzenia powyższych standardów.

8.2. Pozostałe

a) Interpretacja KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej oraz wynagrodzenie wypłacane lub otrzymywane z góry

Interpretacja wyjaśnia, że dniem zawarcia transakcji do celów ustalenia kursu wymiany, który ma zostać zastosowany w momencie początkowego ujęcia powiązanego składnika aktywów, wydatku lub dochodu (lub ich części), jest dzień, w którym jednostka początkowo ujmuje niepieniężny składnik aktywów lub niepieniężne zobowiązanie wynikające z wypłacenia lub otrzymania wynagrodzenia z góry. Jeżeli istnieje wiele przypadków wypłacenia lub otrzymania płatności z góry, wówczas jednostka określa dzień zawarcia transakcji w odniesieniu do każdego przypadku wypłacenia lub otrzymania płatności z góry.

Interpretacja nie ma istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

b) Zmiany do MSR 40 Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych

Zmiany precyzują, kiedy jednostka dokonuje przeniesienia nieruchomości, w tym nieruchomości w budowie, do lub z nieruchomości inwestycyjnych. Zmiany wyjaśniają, że zmiana sposobu użytkowania następuje, w przypadku gdy dana nieruchomość spełnia lub przestaje spełniać definicję nieruchomości inwestycyjnej oraz istnieją dowody świadczące o zmianie sposobu użytkowania. Sama tylko zmiana intencji kierownictwa w odniesieniu do sposobu użytkowania nie stanowi dowodu świadczącego o zmianie sposobu użytkowania.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

c) Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności w formie akcji

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) opublikowała zmiany do MSSF 2 *Płatności w formie akcji* celem wyjaśnienia następujących obszarów: uwzględnienie warunków nabycia uprawnień i warunków innych niż warunki nabycia uprawnień w wycenie transakcji płatności w formie akcji rozliczanej w środkach pieniężnych, ujmowanie transakcji płatności w formie akcji charakteryzującej się rozliczeniem netto zobowiązań z tytułu podatku u źródła, ujmowanie modyfikacji transakcji płatności w formie akcji, która zmienia jej klasyfikację z rozliczanej w środkach pieniężnych na rozliczaną w instrumentach kapitałowych.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

d) Zmiany do MSSF 4 Zastosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe

Zmiany umożliwiają jednostkom, które prowadzą działalność ubezpieczeniową, odroczenie daty wejścia w życie MSSF 9 do dnia 1 stycznia 2021 roku. Skutkiem takiego odroczenia jest, że zainteresowane jednostki mogą dalej sporządzać sprawozdania finansowe zgodnie z obowiązującym standardem, tj. MSR 39.

Te zmiany nie dotyczą Grupy.

e) Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016

Zmiany precyzują, że jednostka, która jest organizacją zarządzającą kapitałem wysokiego ryzyka, funduszem wzajemnym, funduszem powierniczym lub inną podobną jednostką, w tym związanym z inwestycjami funduszem ubezpieczeniowym może zdecydować się na wycenę inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9. Jednostka dokonuje wyboru odrębnie dla każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia, w momencie początkowego ujęcia jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli jednostka, która sama nie jest jednostką inwestycyjną, posiada udział w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, które sa jednostkami inwestycyjnymi, jednostka ta może, stosując metodę praw własności, zdecydować się na utrzymanie wyceny według wartości godziwej stosowana przez te jednostkę stowarzyszoną lub to wspólne przedsięwzięcie, będace jednostkami inwestycyjnymi, w odniesieniu do udziałów jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia, będących jednostkami inwestycyjnymi, w jednostkach zależnych. Wyboru tego dokonuje się odrębnie dla każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia inwestycyjnego w dniu a) początkowego ujęcia tej jednostki stowarzyszonej lub tego wspólnego przedsięwzięcie, będących jednostkami inwestycyjnymi; b) w którym ta jednostka stowarzyszona lub to wspólne przedsięwzięcie stają się jednostką inwestycyjną; c) w którym ta jednostka stowarzyszona lub to wspólne przedsięwzięcie, będące jednostkami inwestycyjnymi, stają się jednostką dominującą.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

f) Zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016

Krótkoterminowe zwolnienia ze stosowania innych MSSF zawarte w paragrafach E3-E7 MSSF 1 zostały usunięte.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, jednak nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) zgodnie
 z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany
 przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania
 finansowego niezatwierdzony przez UE mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się
 dnia 1 stycznia 2016 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego
 jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) prace
 prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo termin wejścia w
 życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony;
- MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

• MSSF 17 *Umowy ubezpieczeniowe* (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później;

- KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 9 Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach
 (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania
 finansowego niezatwierdzone przez UE mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się
 dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku)
 do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do Odniesień do Założeń Koncepcyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiana do MSSF 3 Połączenia jednostek (opublikowano dnia 22 października 2018 roku) do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8: Definicja istotności (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

9.1. Wdrożenie MSSF 16

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing ("MSSF 16"), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Grupa jest leasingobiorcą w przypadku umów najmu obiektów sklepowych i ich infrastruktury oraz najmu samochodów osobowych, co szerzej opisano w nocie 17.1.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmieniona względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Grupa planuje wdrożenie MSSF 16 z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej.

Podsumowując, Grupa oczekuje, że wpływ wdrożenia MSSF 16 będzie następujący:

Wpływ na kapitał własny (zwiększenie/zmniejszenie) na dzień 1 stycznia 2019 roku:

	Korekty	w tysiącach PLN
Aktywa		
Rzeczowe aktywa trwałe		63 115
- w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów		4 563
Aktywa razem		63 115
Zobowiązania		63 115
Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu		53 865
Zobowiązania bieżące z tytułu leasingu		9 250
Zobowiązania razem		63 115
Wpływ netto na kapitał własny:		-

9.2. Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia pozostałych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych.

10. Segmenty operacyjne

Grupa Kapitałowa DINO Polska S.A. funkcjonuje w jednym sektorze biznesowym, posiada jeden segment operacyjny i sprawozdawczy w postaci sprzedaży w sieci detalicznej.

Przychody dzielą się ze względu na typ produktu lub towaru, grupę produktową. Zarząd natomiast nie dokonuje szczegółowych pomiarów wyników operacyjnych na podstawie żadnej z powyższych kategorii, stąd problematycznym jest ustalenie jednoznacznego wpływu alokacji zasobów na poszczególne kategorie. Jako taka, informacja na temat przychodów osiąganych w podziale na poszczególne kategorie, ma ograniczoną wartość decyzyjną. Ponieważ najmniejszym obszarem działalności dla którego Zarząd analizuje wskaźniki dochodowości jest poziom Grupy Kapitałowej DINO Polska S.A. jako całość, wyodrębniono tylko jeden segment operacyjny.

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	726 848	571 496
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	5 111 681	3 891 339
Razem	5 838 529	4 462 835

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

Jako przychody ze sprzedaży produktów prezentowane są przychody uzyskane ze sprzedaży produktów mięsnych wytworzonych w ramach Grupy, natomiast jako przychody ze sprzedaży towarów – przychody ze sprzedaży detalicznej towarów zakupionych w celu dalszej odsprzedaży. Grupa nie ma klientów, do których sprzedaż wyniosłaby powyżej 10% wartości sprzedaży ogółem. Całość przychodów ze sprzedaży Grupa uzyskała w obrocie krajowym.

11. Przychody i koszty

11.1. Przychody z umów z klientami

Przychody z tytułu umów z klientami obejmują przychody ze sprzedaży produktów mięsnych wytworzonych w ramach Grupy oraz przychody ze sprzedaży detalicznej w sieci sklepów Dino. Całość przychodów ze sprzedaży uzyskiwana jest w obrębie jednego segmentu operacyjnego oraz na terenie kraju, co zostało przedstawione w nocie 10.

11.2. Koszty według rodzajów

	Nota	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Amortyzacja	11.3	112 058	85 872
Zużycie materiałów i energii		512 155	444 107
Usługi obce		238 042	169 583
Podatki i opłaty		30 207	23 908
Koszty świadczeń pracowniczych	11.4	649 399	477 028
Pozostałe koszty rodzajowe		26 601	17 339
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		3 843 414	2 943 809
Koszty według rodzajów ogólem, w tym:		5 411 876	4 161 646
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży		4 426 060	3 422 199
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży i marketingu		933 663	678 687
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu		52 635	60 025
Zmiana stanu produktów		(482)	735

11.3. Koszty amortyzacji ujęte w zysku lub stracie

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	13 469	9 738
Amortyzacja środków trwałych	13 469	9 738
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży i marketingu:	96 096	74 129
Amortyzacja środków trwałych	95 293	73 421
Amortyzacja aktywów niematerialnych	803	708
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	2 493	2 005
Amortyzacja środków trwałych	712	330
Amortyzacja aktywów niematerialnych	1 781	1 675

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

11.4. Koszty świadczeń pracowniczych

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Wynagrodzenia	526 441	376 143
Rezerwy na świadczenia pracownicze w tym:	6 492	17 531
- na niewykorzystane urlopy	5 936	6 926
- na świadczenia emerytalne i rentowe	556	272
- na program motywacyjny	-	10 333
Koszty ubezpieczeń społecznych	116 466	83 354
Koszty świadczeń pracowniczych ogólem, w tym:	649 399	477 028
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	31 442	19 577
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży i marketingu	584 057	429 707
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	33 900	27 744

11.5. Pozostałe przychody operacyjne

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Odpisy aktualizujące należności	35	5
Dotacje	589	669
Odszkodowania	1 169	1 454
Przychody od terminowych wpłat PIT-4	119	76
Sprzedaż certyfikatów PMEF	684	109
Inne	2 770	1 358
Pozostałe przychody operacyjne ogólem	5 366	3 671

W innych przychodach operacyjnych ujmowane są m.in. noty obciążeniowe/uznaniowe.

11.6. Pozostałe koszty operacyjne

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Odpisy aktualizujące należności	86	140
Straty wynikające z niedoborów inwentaryzacyjnych	492	294
Strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	1 273	1 322
Koszty postępowania spornego	-	3
Darowizny	371	40
Inne	313	554
Pozostałe koszty operacyjne ogólem	2 535	2 353

W innych kosztach operacyjnych ujmowane są m.in. odszkodowania.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

11.7. Przychody finansowe

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Przychody z tytułu odsetek bankowych	320	122
Przychody z tytułu odsetek od należności	27	374
Dodatnie różnice kursowe	-	144
Inne	-	15
Przychody finansowe ogółem	347	655

11.8. Koszty finansowe

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Odsetki od kredytów bankowych	19 644	17 708
Odsetki od zobowiązań handlowych	18 331	14 541
Odsetki od innych zobowiązań	35	11
Odsetki od obligacji	3 011	656
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu finansowego	3 873	4 432
Ujemne różnice kursowe	14	-
Prowizje	450	533
Inne	13	-
Koszty finansowe ogółem	45 371	37 881

Odsetki od zobowiązań handlowych obejmują kwoty z tytułu dyskontowania tych zobowiązań.

12. Podatek dochodowy

12.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku przedstawiają się następująco:

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Ujęte w zysku lub stracie		
Bieżący podatek dochodowy		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(72 743)	(45 108)
Odroczony podatek dochodowy		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(3 681)	(7 304)
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym zysku lub stracie	(76 424)	(52 412)
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Odroczony podatek dochodowy		
Podatek od zysków/strat aktuarialnych	41	20
Korzyść podatkowa/(obciążenie podatkowe) ujęte w innych całkowitych dochodach	41	20

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

12.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku (straty) brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku przedstawia się następująco:

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	383 978	266 016
Zysk brutto przed opodatkowaniem	383 978	266 016
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (w okresie porównanwczym: 19%)	(72 956)	(50 543)
Ulga inwestycyjna z tytułu działalności w specjalnej strefie ekonomicznej	9 900	1 134
Efekt podatkowy kosztów dotyczących systemu motywacyjnego	-	(1 425)
Koszty i przychody trwale nie będące elementem podstawy opodatkowania	(13 368)	(1 578)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej	(76 424)	(52 412)
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w skonsolidowanym zysku lub stracie	(76 424)	(52 412)

12.3. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej 31.12.2018 31.12.2017		Skonsolidowany rachu zysków i strat za rok zakończo 31.12.2018 31.12.2	
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2010	31.12.2017	31.12.2010	31.12.2017
Przejściowa różnica w wartości środków trwałych	19 644	13 642	6 002	1 803
Przedpłacone odsetki od otrzymanych pożyczek oraz naliczone	17 044	13 042	0 002	1 003
odsetki na dzień bilansowy	5 685	4 274	1 411	325
Rezerwa na przyszłe przychody	7 510	4 734	2 776	1 833
Pozostałe	37	22	15	1633
Korekta prezentacyjna*	(26 953)	(19 177)	(7 776)	(5 980)
* **	5 923	3 495	(7 770)	(3 980)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	5 923	3 495		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				(20)
Utrata wartości należności	-	-	-	(39)
Różnica w wycenie zapasów	11 893	8 603	3 290	3 699
Rezerwy z tytułu odpraw emerytalnych	368	267	101	12
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	4 209	3 569	640	1 155
Rezerwa na pozostałe zobowiązania (np. energię, premie,	2 107	2 388	(281)	(470)
badanie sprawozdań finansowych)	2 107	2 300	(201)	(470)
Umowy zlecenia wypłacone w następnym roku	160	199	(39)	115
Składki ZUS	3 737	2 841	896	959
Inne (w tym ujemne różnice kursowe, naliczone odsetki)	3 952	2 684	1 268	(479)
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do	246	2 544	(2 298)	(340)
opodatkowania	240	2 344	(2 298)	(340)
Przejściowa różnica w wartości środków trwałych	3 864	3 467	397	294
Ulga od wielkości kwalifikowanych wydatków inwestycyjnych	12 724	4 000	8 724	
za działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej	12 /24	4 000	8 724	-
Przedpłacone czynsze	-	6 175	(6 175)	(8 233)
Korekta prezentacyjna*	(26 953)	(19 177)	(7 776)	(5 980)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	16 307	17 560		
-				
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego			(3 681)	(7 304)

^{*}Korekta prezentacyjna związana jest z kompensowaniem aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na poziomie poszczególnych spółek wchodzących w skład grupy kapitalowej.

Grupa w kalkulacji odroczonego podatku dochodowego w trakcie roku 2013 rozpoznała składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego od kwoty przedpłat czynszów z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

dokonanych w ramach Grupy. Zgodnie z analizami Zarządu przedpłacone czynsze, na gruncie przepisów podatkowych, stanowiły przychód podatkowy w dacie ich otrzymania, natomiast koszt podatkowy rozliczany jest przez okres trwania umowy najmu. Bilansowo transakcja jest eliminowana w drodze wyłączeń konsolidacyjnych, w związku z tym występuje ujemna różnica pomiędzy wartością bilansową i podatkową przedpłat na poziomie Grupy. Na dzień 31 grudnia 2018 roku kwota aktywa z tytułu podatku odroczonego z tytułu dokonanych przedpłat wyniosła 0 tysięcy PLN, na dzień 31 grudnia 2017 roku 6 175 tysięcy PLN.

W trakcie roku 2015 Zarząd podjął decyzję o skupieniu działalności marketingowej i w zakresie zarządzania znakami towarowymi w spółce Pol-Food Polska sp. z o.o., która już wcześniej funkcjonowała w ramach Grupy zajmując się zarządzaniem markami własnymi. W związku z tym do Pol-Food Polska sp. z o.o. przeniesiono aktywa niematerialne w postaci znaków towarowych "Dino" oraz "Agro - Rydzyna". Do spółki tej przetransferowano również pracowników odpowiedzialnych za te funkcje, którzy wcześniej zatrudnieni byli w innych spółkach Grupy. Decyzja o reorganizacji podjęta została między innymi ze względu na chęć budowy w ramach Grupy podmiotu wyspecjalizowanego w prowadzeniu działań marketingowych oraz zarządzaniu znakami towarowymi. Wykorzystanie dotychczasowych kompetencji pracowników Pol-Food Polska sp. z o.o., wzmocnionych przez pracowników innych spółek, ma pozwolić na stworzenie w ramach Grupy profesjonalnego centrum kompetencji, usprawniającego działalność Grupy, zmniejszającego jej koszty operacyjne oraz zapewniającego lepszą ochronę prawną znaków towarowych. Transakcje związane z przeniesieniem znaków do Pol-Food Polska sp. z o.o. dokonane zostały w oparciu o wartości godziwe znaków towarowych na dzień transakcji i na bazie tych wartości są one amortyzowane podatkowo przez podmiot, w którym znalazły się w efekcie reorganizacji. Wskutek powyższego wystąpiła ujemna różnica przejściowa pomiędzy wartością bilansową i podatkową znaków. Zarząd dokonał szacunków w zakresie przyszłych wyników podatkowych Pol-Food Polska sp. z o.o. oraz Grupy oraz dokonał osądów w zakresie możliwości zaliczenia odpisów amortyzacyjnych znaków towarowych do kosztów uzyskania przychodów. W 2018 roku doszło do połączenia Pol - Food Polska sp. z o.o. z Dino Polska S.A.

W 2016 roku Spółka otrzymała dywidendę od spółki zależnej, w której Spółka posiadała 100% udziałów. Dywidenda korzystała ze zwolnienia z opodatkowania ze względu na fakt, że Spółka posiadała 100% udziałów w spółce zależnej przez okres dłuższy niż 2 lata (zgodnie z art. 22 ustawy o podatku dochodowego od osób prawnych).

Zarząd dokonał analizy w zakresie możliwości rozliczania podatkowego powyższych transakcji w przyjęty sposób i na bazie posiadanej dokumentacji wiążących interpretacji podatkowych oraz profesjonalnego osądu i ujął w księgach oraz w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym transakcje zgodnie z opisem powyżej. Jednocześnie Zarząd monitoruje na bieżąco interpretacje urzędów i zmiany prawne występujące w Polsce, w związku z czym nie jest wykluczone, że szacunki i osądy w zakresie poprawności powyższego podejścia w przyszłości mogą ulec zmianie.

Na podstawie zezwoleń nr 204 z dnia 29 października 2010 roku oraz zezwolenia nr 289 z dnia 14 kwietnia 2014 roku wydanego przez Wałbrzyską Specjalną Strefę Ekonomiczną "INVEST-PARK" sp. z ograniczoną odpowiedzialnością, zarządzającego Wałbrzyską Specjalną Strefę Ekonomiczną, spółka Dino Krotoszyn sp. z o.o. korzysta ze zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych w zakresie działalności gospodarczej objętej zezwoleniem.

Na podstawie zezwolenia nr 157/LSSE z dnia 5 lipca 2017 roku wydanego przez Legnicką Specjalną Strefę Ekonomiczną S.A. spółka Dino Południe sp. z o.o. korzysta ze zwolenia z podatku dochodowego od osób prawnych w zakresie działalności gospodarczej objętej zezwoleniem.

Zwolnienia te mają charakter warunkowy. Korzystanie ze zwolnienia związane z działalnością w Specjalnej Strefie Ekonomicznej może być przedmiotem kontroli organów do tego uprawnionych. W przypadku, gdyby okazało się, że Spółka nie spełnia lub też nie będzie spełniać wszystkich wymogów, możliwa jest utrata zwolnień wraz z koniecznością zapłaty zaległych zobowiązań podatkowych wraz z odsetkami. Przepisy ustawy o Specjalnych Strefach Ekonomicznych przewidują możliwość utraty praw zwolnienia, jeżeli nastąpi choćby jedna z okoliczności:

- spółka zaprzestanie działalności gospodarczej na obszarze strefy, na którą posiadała zezwolenie,
- rażąco uchybi warunkom określonym w zezwoleniu,
- nie usunie uchybień stwierdzonych w toku kontroli w terminie do ich usunięcia wyznaczonym w wezwaniu ministra właściwego do spraw gospodarki,

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

- przeniesie w jakiejkolwiek formie własność składników majątkowych, z którymi było związane zwolnienie od podatku w okresie krótszy niż 5 lat od dnia wprowadzenia do ewidencji,
- maszyny i urządzenia zostaną oddane do prowadzenia działalności poza terenem strefy,
- spółka otrzyma zwrot wydatków inwestycyjnych w jakiejkolwiek formie,
- zostanie postawiona w stan likwidacji lub ogłoszona zostanie jej upadłość

Wystąpienie wyżej wymienionych okoliczności może spowodować, że kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organa skarbowe.

Grupa Kapitałowa rozpoznała składnik aktywów z tytułu niewykorzystanych ulg podatkowych w łącznej kwocie 12 724 tysiące PLN (w 2017 roku w kwocie 4 000 tysiące PLN). Składnik aktywów został rozpoznany w oparciu o dochody prognozowane na okres 5 lat, który jest odzwierciedleniem przewidywanej przyszłości. Podstawą ustalenia maksymalnej intensywności pomocy jest 40% kosztów kwalifikowanych.

Dochody podatkowe zostały określone na podstawie długoterminowych planów Grupy Kapitałowej, których podstawą jest zwiększanie sprzedaży oraz zwiększenie mocy produkcyjnych poprzez prowadzone inwestycje.

13. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku nie wystąpiły aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży.

14. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie skonsolidowanego zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu. Grupie nie występują instrumenty rozwadniające.

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy	307 554	213 604
Liczba akcji przyjęta do kalkulacji (tysiące szt.)	98 040	98 040
Zysk przypadający na jedną akcję	3,14	2,18

15. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku spółka zależna Pol – Food Polska sp. z o.o. wypłaciła dywidendę na rzecz swoich udziałowców w łącznej kwocie 56 223 tysięcy PLN. W 2017 roku zarówno jednostka dominująca jak i spółki zależne nie wypłacały dywidend. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przed podjęciem uchwały o podziale zysku za rok bieżący. Zarząd Spółki zaproponuje przekazanie zysku za rok obrotowy na kapitał zapasowy Spółki.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

16. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 roku	1 420 013	264 983	42 622	185 734	71 509	1 984 861
Nabycia	-	-	-	-	761 709	761 709
Sprzedaż	-	(718)	(354)	(13)	(1)	(1 086)
Likwidacje	(531)	(3 239)	(1 047)	(6 100)	(1 045)	(11 962)
Transfer ze środków trwałych w budowie	532 091	129 423	20 881	55 840	(738 235)	-
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 roku	1 951 573	390 449	62 102	235 461	93 937	2 733 522
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2018 roku Odpis amortyzacyjny za okres	88 735 32 876	101 811 35 468	11 373 8 413	85 342 32 610	-	287 261 109 367
Sprzedaż	-	(440)	(321)	(9)	-	(770)
Likwidacja	(53)	(2 517)	(597)	(6 194)	-	(9 361)
Umorzenie odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2018 roku	121 558	134 322	18 868	111 749	-	386 497
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	1 331 278	163 172	31 249	100 392	71 509	1 697 600
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	1 830 015	256 127	43 234	123 712	93 937	2 347 025

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	1 116 955	207 081	25 458	155 795	41 306	1 546 595
Nabycia	-	-	-	-	454 923	454 923
Sprzedaż	(5 845)	(1 343)	(171)	(1 122)	-	(8 481)
Likwidacje*	(380)	73	(699)	(5 429)	(1 741)	(8 176)
Transfer ze środków trwałych w budowie	309 283	59 172	18 034	36 490	(422 979)	-
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	1 420 013	264 983	42 622	185 734	71 509	1 984 861
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	63 457	75 182	6 162	64 587	<u>-</u>	209 388
Odpis amortyzacyjny za okres	25 450	26 624	5 967	25 448	-	83 489
Sprzedaż	(170)	(3)	(121)	(44)	-	(338)
Likwidacja*	(2)	8	(635)	(4 649)	-	(5 278)
Umorzenie odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	88 735	101 811	11 373	85 342	-	287 261
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	1 053 498	131 899	19 296	91 208	41 306	1 337 207
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	1 331 278	163 172	31 249	100 392	71 509	1 697 600

^{*} Pozycja likwidacje maszyn i urządzeń obejmuje reklasyfikację między grupami KŚT.

Wartość bilansowa środków trwałych użytkowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku na mocy umów leasingu finansowego wynosi 169 570 tysięcy PLN. Wartość bilansowa środków trwałych użytkowanych na dzień 31 grudnia 2017 roku na mocy umów leasingu finansowego wynosi 187 721 tysięcy PLN. Przedmiotem zawartych umów leasingowych jest w przeważającej mierze wyposażenie marketów i magazynów oraz zakup samochodów osobowych, naczep chłodniczych oraz wózków widłowych. Opłata wstępna z tytułu zawarcia umowy wynosi nie więcej niż 10%. Podział zobowiązań z tytułu umów leasingu został przedstawiony w nocie 17.

W zawiązku z zaciągniętymi przez Grupę kredytami bankowymi na majątku zostały ustanowione zabezpieczenia (nota 25).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

17. Leasing

17.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	31.12.2018		31.12.	.2017	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	
W okresie 1 roku	47 918	44 839	47 418	43 551	
W okresie od 1 do 5 lat	69 941	67 088	88 321	84 172	
Powyżej 5 lat	-		-	-	
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	117 859		135 739		
Minus koszty finansowe	(5 932)		(8 016)		
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	111 927		127 723		
Krótkoterminowe	44 839		43 551		
Długoterminowe	67 088		84 172		

Zawarte umowy leasingowe zawierają opcję wykupu przedmiotu leasingu po zakończeniu umowy.

17.2. Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego (umów dzierżawy)

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu leasingu operacyjnego (umów dzierżawy) przedstawiają się następująco:

	01.01.2018-31.12.2018	01.01.2017-31.12.2017
W ciągu roku	24 515	20 744
Od roku do pięciu lat	31 436	33 236
Powyżej pięciu lat	8 638	12 842
	64 589	66 822

Grupa wynajmuje w ramach leasingu operacyjnego ok. 11% całkowitej ilości sklepów oraz powierzchnie magazynowe. Umowy dzierżawy dla marketów zawarte są zarówno na czas określony z możliwością ich przedłużenia jak i na czas nieoznaczony. Umowa najmu powierzchni magazynowych w Piotrkowie Trybunalskim została zawarta na czas określony do 2019 roku z możliwością jej przedłużenia. Nieznaczna część sklepów posiada opłaty warunkowe uzależnione od poziomu przychodów.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

18. Aktywa niematerialne

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	Wartość firmy	Znaki firmowe	Inne aktywa niematerialne	Razem aktywa niematerialne
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 roku	64 989	17 025	20 788	102 802
Nabycia	-	-	4 941	4 941
Likwidacje	-	-	-	-
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 roku	64 989	17 025	25 729	107 743
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	-	10 028	10 028
Odpis amortyzacyjny za okres	-	-	2 691	2 691
Likwidacje	-	-	-	-
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	-	12 719	12 719
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	64 989	17 025	10 760	92 774
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	64 989	17 025	13 010	95 024

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	Wartość firmy	Znaki firmowe	Inne aktywa niematerialne	Razem aktywa niematerialne
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	64 989	17 025	18 703	100 717
Nabycia	-	-	2 085	2 085
Likwidacje	-	-	-	-
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	64 989	17 025	20 788	102 802
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	-	-	7 645	7 645
Odpis amortyzacyjny za okres	-	-	2 383	2 383
Likwidacje	-	-	-	-
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	-	-	10 028	10 028
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	64 989	17 025	11 058	93 072
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	64 989	17 025	10 760	92 774

Na inne aktywa niematerialne składają się zakupione licencje i oprogramowania, które amortyzowane są zgodnie z przyjętymi przez Grupę zasadami.

Grupa prezentuje w aktywach niematerialnych wartość firmy oraz znaki firmowe o nieokreślonym okresie użytkowania. Grupa uznaje, że znaki firmowe "DINO" i "Agro – Rydzyna" są rozpoznawalne na rynku i planuje wykorzystywać je w swojej działalności przez czas nieokreślony. W związku z tym Grupa przyjmuje, że okres użytkowania znaków firmowych jest nieokreślony i nie podlegają one amortyzacji.

Według oceny Zarządu wartość firmy z nabycia spółki Agro – Rydzyna sp. z o.o. oraz wartości znaków firmowych należy rozpatrywać z punktu widzenia Grupy jako całości i w związku z tym alokować do najwyższego ośrodka generowania środków pieniężnych jakim jest cała Grupa. Przy takim założeniu przeprowadzono test na utratę wartości aktywów niematerialnych oraz wartości firmy zgodnie z wymogami wynikającymi z MSR 36. Odzyskiwalna wartość ośrodka została ustalona na podstawie wartości użytkowej skalkulowanej na bazie prognozy przepływów środków pieniężnych opartych na zatwierdzonych przez wyższą kadrę kierowniczą

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

budżetach finansowych obejmujących pięcioletni okres. Przy przeprowadzeniu testów na utratę wartości, wartość odzyskiwalna jednostki generującej przepływy pieniężne została porównana z wartością bilansową tego ośrodka. Test wykazał, iż na dzień 31 grudnia 2018 roku ani żaden inny dzień objęty niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiła utrata wartości w odniesieniu do wartości firmy i znaków firmowych.

Kluczowe założenia zastosowane do obliczenia wartości odzyskiwalnej

- odzyskiwalna wartość ośrodka została ustalona na podstawie wartości użytkowej skalkulowanej na bazie prognozy przepływów środków pieniężnych opartej na zatwierdzonych przez wyższą kadrę kierowniczą budżetach finansowych obejmujących pięcioletni okres,
- marża na poziomie zysku operacyjnego bazuje na średnich wartościach osiągniętych w ostatnim okresie oraz Strategii Grupy przyjętej na lata 2019-2023, przyjęta średnia marża na poziomie zysku operacyjnego w okresie prognozy wynosi 7%,
- stopę wzrostu w okresie rezydualnym przyjęto na poziomie 2%,
- do prognoz przepływów środków pieniężnych zastosowano stopę dyskontową przed efektem podatkowym na poziomie 6,94%.

Wrażliwość na zmiany założeń

Kierownictwo jest przekonane, iż żadna racjonalnie możliwa zmiana jakiegokolwiek kluczowego założenia określonego powyżej nie spowoduje, że wartość bilansowa tego ośrodka zrówna się z jego wartością odzyskiwalną.

Zarząd przeprowadził analizę wrażliwości i ocenił, że żadna prawdopodobna i racjonalna zmiana kluczowych założeń nie spowodowałaby wystąpienia nadwyżki wartości bilansowej nad wartością użytkową.

19. Pozostałe aktywa niefinansowe

	31.12.2018	31.12.2017
Należności budżetowe (w tym z tytułu VAT, bez uwzględnienia CIT)	73 858	32 642
Czynsze	36	49
Ubezpieczenia	2 009	1 097
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	602	651
Razem	76 505	34 439
- krótkoterminowe	76 483	34 409
- długoterminowe	22	30

20. Zapasy

	31.12.2017
15 457	7 654
4 499	4 981
425 401	355 627
445 357	368 262
	4 499 425 401

Spółka przeprowadza okresową inwentaryzację zapasów. W celu ich urealnienia na koniec okresu szacuje się rezerwę inwentaryzacyjną. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość tej rezerwy wyniosła 12 623 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 8 197 tysiący złotych).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

21. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	31.12.2018	31.12.2017
Należności z tytułu dostaw i usług od osób trzecich	16 715	32 697
Należności z tytułu dostaw i usług od podmiotów powiązanych	238	134
Pozostałe należności od osób trzecich	5 125	5 145
Pozostałe należności od podmiotów powiązanych	33	15
Należności ogółem (netto)	22 111	37 991
Odpis aktualizujący należności	(292)	(451)
Należności brutto	22 403	38 442

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 31.

Pozostałe należności obejmują głównie należności inwestycyjne. Należności z tytułu dostaw i usług mają zazwyczaj 14 - dniowy termin płatności i obejmują głównie należności od dostawców związane z akcjami marketingowymi.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania transakcji z kontrahentami. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności w kwocie 292 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 451 tysięcy PLN) zostały uznane za nieściągalne i w związku z tym objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

	31.12.2018	31.12.2017
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	451	545
Zwiększenie	86	140
Wykorzystanie	(210)	(229)
Rozwiązanie	(35)	(5)
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	292	451

22. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 285 361 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 202 626 tysięcy PLN).

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne w banku i w kasie	82 331	71 130
Lokaty krótkoterminowe	186 589	106 207
Pozostałe środki pieniężne (środki pieniężne w drodze - karty płatnicze)	16 441	25 289
Razem	285 361	202 626

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

23. Kapitał podstawowy

23.1. Kapitał podstawowy

Akcje zwykłe serii A (szt.)

31.12.2018 31.12.2017 98 040 000 98 040 000

23.1.1. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku zostały w pełni opłacone.

23.1.2. Akcjonariusze o znaczącym udziale

31 grudnia 2018 roku

Akcjonariusz	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym	Udział w głosach na walnym zgromadzeniu
Tomasz Biernacki z podmiotem zależnym	50 103 000	51,1%	51,1%
Pozostali akcjonariusze	47 937 000	48,9%	48,9%
Razem	98 040 000	100,0%	100,0%
31 grudnia 2017 roku		Udział w kanitala	Udział w głosach na
Akcjonariusz	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym	walnym
Tomasz Biernacki z podmiotem zależnym	50 103 000	51,1%	zgromadzeniu 51,1%
Pozostali akcjonariusze	47 937 000	48,9%	48,9%
Razem	98 040 000	100,0%	100,0%

24. Kapitał zapasowy i zyski zatrzymane

Kapitał zapasowy powstał z zysków generowanych przez poszczególne spółki Grupy w poprzednich latach obrotowych. W roku zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku kapitał zapasowy uległ zwiększeniu o kwotę 195 413 tysięcy PLN stanowiącą podział wyników spółek należących do Grupy. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku kapitał zapasowy uległ zwiększeniu o kwotę 601 140 tysięcy PLN stanowiącą podział wyników spółek należących do Grupy.

24.1. Zysk zatrzymany oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zysk zatrzymany Grupy obejmuje kwoty zysków spółek, które nie zostały podzielone. Grupa ujmuje w pozycji zyski zatrzymane także efekty kapitałowe korekt konsolidacyjnych. W ramach tej pozycji kapitałów występują również kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy.

Statutowe sprawozdanie finansowe DINO Polska S.A. jest przygotowywane zgodnie z polskimi standardami rachunkowości. Dywidenda może być wypłacona w oparciu o zysk ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym przygotowanym dla celów statutowych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, jednostka dominująca jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki dominującej, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki dominującej. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Niektóre ze Spółek z Grupy są stronami umów kredytowych, z których wynikają pewne ograniczenia pod względem wypłaty dywidendy tj. dywidenda nie może zostać wypłacona jeśli spowoduje to naruszenie wskaźników finansowych.

25. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu

	31.12.2018	31.12.2017
Krótkoterminowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (nota 17.1)	44 839	43 551
Kredyty inwestycyjne	93 952	66 232
Kredyty na finansowanie bieżącej działalności	9 455	6 867
Pożyczka	430	424
Emisja dłużnych papierów wartościowych	654	654
	149 330	117 728
Dlugoterminowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (nota 17.1)	67 088	84 172
Kredyty inwestycyjne	495 050	361 359
Kredyty na finansowanie bieżącej działalności	22 569	24 008
Pożyczka	621	1 051
Emisja dłużnych papierów wartościowych	99 829	99 749
	685 157	570 339

Umowy leasingowe oraz umowy kredytowe są oprocentowane według zmiennej stawki WIBOR powiększonej o marżę.

Poniższe tabele zawierają istotne warunki umów kredytowych i pożyczki, w tym zabezpieczenia ustanowione na majątku Grupy.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

Rodzaj zobowiązania	Data podpisania	Saldo zobowiązania na 31 grudnia 2018*	Oprocentowanie	Data splaty	Rodzaj zabezpieczenia
	umowy	(tys. PLN)			
1. Umowa kredytowa mBank	2013-11-22	1 770	WIBOR + marża	2023-10-31	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
2. Umowa kredytowa mBank	2012-03-08	4 539	WIBOR + marża	2021-12-31	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
3. Umowa kredytowa PKO BP	2012-01-26	Т	WIBOR + marża	2019-10-28	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
4. Umowa kredytowa PKO BP	2011-04-13	2 579	WIBOR + marża	2021-04-12	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
5. Umowa kredytowa PKO BP	2013-05-23	32 500	WIBOR + marża	2021-12-31	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
6. Umowa kredytowa PKO BP	2016-10-25	47 248	WIBOR + marża	2024-10-24	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
7. Umowa kredytowa BZ WBK	2018-02-19	66 310	WIBOR + marża	2023-02-18	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
8. Umowa kredytowa mBank	2014-01-09	15 327	WIBOR + marża	2023-11-30	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
9. Umowa kredytowa ING	2014-04-15	29 170	WIBOR + marża	2022-04-14	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
10. Umowa kredytowa Bank Millennium	2014-12-18	7 167	WIBOR + marża	2020-06-17	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
11. Umowa kredytowa mBank	2015-04-17	16 025	WIBOR + marża	2025-03-31	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
12. Umowa kredytowa ING	2014-04-15	-	WIBOR + marża	2020-04-14	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
13. Umowa kredytowa Millennium	2018-08-09	28	WIBOR + marża	2021-08-08	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
14. Umowa kredytowa mBank	2016-08-16	3 753	WIBOR + marża	2021-07-30	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
15. Umowa kredytowa mBank	2016-04-11	-	WIBOR + marża	2019-10-08	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
16. Umowa kredytowa Millennium	2016-05-12	24 858	WIBOR + marża	2021-05-11	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
17. Pożyczka Siemens	2016-02-24	1 051	WIBOR + marża	2021-02-28	weksel
18. Umowa kredytowa PKO BP	2016-10-25	134 118	WIBOR + marża	2025-04-24	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
19. Umowa kredytowa ING	2016-04-15	17 186	WIBOR + marża	2024-04-14	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
20. Umowa kredytowa BGŻ BNP Paribas	2017-03-20	-	WIBOR + marża	2019-03-19	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
21. Umowa kredytowa BGŻ BNP Paribas	2017-03-20	80 000	WIBOR + marża	2025-12-31	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
22. Umowa kredytowa BGŻ BNP Paribas	2018-11-13	Т	WIBOR + marża	2020-11-13	oświadczenie o poddaniu egzekucji art. 777
23. Umowa kredytowa PKO BP	2018-01-15	13 883	WIBOR + marża	2024-10-24	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
24. Umowa kredytowa mBank	2011-12-14	2 986	WIBOR + marża	2021-08-31	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
25. Umowa kredytowa BZ WBK	2016-05-24	25 104	WIBOR + marża	2021-04-30	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
26. Umowa kredytowa mBank	2016-08-16	22 970	WIBOR + marża	2021-07-30	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
27. Umowa kredytowa ING	2016-04-15	24 527	WIBOR + marża	2024-04-14	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
28. Umowa kredytowa ING	2018-07-03	50 000	WIBOR + marża	2026-07-02	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
29. Umowa kredytowa Bank Handlowy CITI	2018-10-03	-	WIBOR + marża	2021-10-01	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
RAZEM		623 099			

^{*}Saldo zobowiązań bez uwzględnienia prowizji.

Ponadto na zobowiązaniach z tytułu kredytów i leasingów występują zabezpieczenia w postaci weksli in blanco.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

Rodzaj zobowiązania	Data podpisania umowy	Saldo zobowiązania na 31 grudnia 2017* (tys. PLN)	Oprocentowanie	Data splaty	Rodzaj zabezpieczenia
1. Umowa kredytowa mBank	2013-11-22	2 136	WIBOR + marża	2023-10-31	
2. Umowa kredytowa mBank	2012-03-08	6 052	WIBOR + marża	2021-12-31	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
3. Umowa kredytowa PKO BP	2012-01-26	-	WIBOR + marża		hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
4. Umowa kredytowa PKO BP	2011-04-13	3 788	WIBOR + marża	2021-04-12	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
5. Umowa kredytowa PKO BP	2013-05-23	44 236	WIBOR + marża	2021-12-31	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
6. Umowa kredytowa PKO BP	2016-10-25	56 149	WIBOR + marża	2024-10-24	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
7. Umowa o limit wierzytelności Raiffeisen	2011-12-20	-	WIBOR + marża	2018-11-30	przelew wierzytelności z tytułu płatności kartami
8. Umowa kredytowa BZ WBK	2012-07-31	21 568	WIBOR + marża	2022-07-31	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
9. Umowa kredytowa BZ WBK	2014-02-20	10 964	WIBOR + marża	2019-02-28	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
10. Umowa kredytowa mBank	2014-01-09	18 512	WIBOR + marża	2023-11-30	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
11. Umowa kredytowa ING	2014-04-15	37 502	WIBOR + marża	2022-04-14	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
12. Umowa kredytowa Bank Millennium	2014-12-18	10 252	WIBOR + marża	2020-06-17	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
13. Umowa kredytowa mBank	2015-04-17	18 590	WIBOR + marża	2025-03-31	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
14. Umowa kredytowa BZ WBK	2015-02-05	20 774	WIBOR + marża	2020-01-31	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
15. Umowa kredytowa BZ WBK	2014-07-31	3 050	WIBOR + marża	2019-07-31	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
16. Umowa kredytowa ING	2014-04-15	-	WIBOR + marża	2018-04-14	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
17. Umowa kredytowa Millennium	2012-04-27	-	WIBOR + marża	2018-06-25	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
18. Umowa kredytowa BZ WBK	2016-09-30	19 441	WIBOR + marża	2021-08-31	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
19. Umowa kredytowa mBank	2016-08-16	4 269	WIBOR + marża	2021-07-30	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
20. Umowa kredytowa mBank	2016-04-11	-	WIBOR + marża	2018-10-09	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
21. Umowa kredytowa Millennium	2016-05-12	20 623	WIBOR + marża	2021-05-11	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
22. Pożyczka Siemens	2016-02-24	1 475	WIBOR + marża	2021-02-28	weksel
23. Umowa kredytowa PKO BP	2016-10-25	35 104	WIBOR + marża	2025-04-24	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
24. Umowa kredytowa ING	2016-04-15	18 745	WIBOR + marża	2024-04-14	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
25. Umowa kredytowa BGŻ BNP Paribas	2017-03-20	-	WIBOR + marża	2019-03-19	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
26. Umowa kredytowa BGŻ BNP Paribas	2017-03-20	22 262	WIBOR + marża	2027-03-19	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
27. Umowa kredytowa PKO BP	2016-10-25	10 022	WIBOR + marża	2024-10-24	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
28. Umowa kredytowa mBank	2011-12-14	4 106	WIBOR + marża	2021-08-31	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
29. Umowa kredytowa mBank	2009-12-22	-	WIBOR + marża	2018-11-01	hipoteka umowna łączna, zastaw rejestrowy na zapasach, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
30. Umowa kredytowa BZ WBK	2016-05-24	28 307	WIBOR + marża	2021-04-30	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
31. Umowa kredytowa mBank	2016-08-16	26 570	WIBOR + marża	2021-07-30	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
32. Umowa kredytowa ING	2016-04-15	16 317	WIBOR + marża	2024-04-14	hipoteka umowna łączna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
RAZEM		460 814			

^{*}Saldo zobowiązań bez uwzględnienia prowizji.

Ponadto na zobowiązaniach z tytułu kredytów i leasingów występują zabezpieczenia w postaci weksli in blanco.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

26. Rezerwy na świadczenia pracownicze

Jednostki Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

Podsumowanie świadczeń, kwotę rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	Świadczenia emerytalne i rentowe	Świadczenia z tytułu programu motywacyjnego	Razem
Bilans otwarcia na 1 stycznia 2018 roku	1 581	-	1 581
Koszty bieżącego zatrudnienia	271	-	271
Zyski i straty aktuarialne	215	-	215
Wypłacone świadczenia	(27)	-	(27)
Koszty odsetek	51	-	51
Bilans zamknięcia na 31 grudnia 2018 roku	2 091	-	2 091
Rezerwy krótkoterminowe	541	-	541
Rezerwy długoterminowe	1 550	-	1 550

	Świadczenia emerytalne i rentowe	Świadczenia z tytułu programu motywacyjnego	Razem
Bilans otwarcia na 1 stycznia 2017 roku	1 341	5 666	7 007
Koszty bieżącego zatrudnienia	91	-	91
Zyski i straty aktuarialne	107	-	107
Wypłacone świadczenia	(5)	(5 666)	(5 671)
Koszty odsetek	47	-	47
Bilans zamknięcia na 31 grudnia 2017 roku	1 581	-	1 581
Rezerwy krótkoterminowe	350	-	350
Rezerwy długoterminowe	1 231	-	1 231

Szczegółowe warunki programów motywacyjnych zostały przedstawione w prospekcie emisyjnym Spółki zatwierdzonym przez KNF w dniu 17 marca 2017 roku oraz w sprawozdaniu finansowym Spółki za 2016 rok.

Główne założenia przyjęte do wyceny świadczeń pracowniczych na dzień sprawozdawczy są następujące:

	31.12.2018	31.12.2017
Stopa dyskontowa (%)	2,60%	3,20%
Przewidywany wskaźnik inflacji	2,50%	2,50%
Wskaźnik rotacji pracowników	20,00%	14,20%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	3,50%	3,50%
Średni ważony czas trwania zobowiązań z tytułu odpraw emerytalno-rentowych	6,40	8,14

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

(w tysiacach PLN)

4	1 •		1 •	, .
Anai	uza	wrazi	lιw	'OSC1

31 grudnia 2017 roku

Zmiana przyjętej stopy dyskontowej o 0.5 punkt procentowy:

Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń

Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń

i rozliczenia międzyokresowe

Zimana pizyjętej stopy dyskomowej o 0,3 pankt procentowy.	Wzrost (tys. PLN)	Spadek (tys. PLN)
31 grudnia 2018 roku		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(65)	68
31 grudnia 2017 roku		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(62)	67
Zmiana stopy wzrostu wynagrodzeń o 0,5 punkt procentowy :	Wzrost	Spadek
31 grudnia 2018 roku	(tys. PLN)	(tys. PLN)

27. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania

27.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe (krótkoterminowe)

	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	4 950	3 657
Zobowiązania wobec jednostek pozostałych	685 749	585 625
Zobowiązania wobec jednostek pozostałych oddane do faktoringu, w tym programy finansowania dostawców	176 643	74 246
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	867 342	663 528
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	43 519	33 242
Zobowiązania inwestycyjne wobec podmiotów powiązanych	90 897	45 680
Zobowiązania inwestycyjne wobec jednostek pozostałych	90 672	21 266
Inne zobowiązania	1 899	1 782
Pozostałe zobowiązania	226 987	101 970
Razem	1 094 329	765 498
·		

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 31 dodatkowych informacji i objaśnień. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są na dzień bilansowy według skorygowanej ceny nabycia (nota 6.18) i rozliczane według zróżnicowanych terminów wynoszących od 14 do 60 dni w zależności od przedmiotu

transakcji. Grupa klasyfikuje zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego jako zobowiązania z tytułu dostaw i usług, gdyż według osądu Zarządu w związku z oddaniem danych zobowiązań do faktoringu nie doszło do istotnych zmian charakteru tych zobowiązań.

Pozostałe zobowiązania są zazwyczaj rozliczane ze średnim 30 dniowym terminem płatności.

70

68

(68)

(64)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

27.2. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytulu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i innych		
Podatek dochodowy od osób prawnych	67 004	20 729
Podatek VAT	820	12 157
Podatek dochodowy od osób fizycznych	7 614	5 692
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	35 772	26 973
Pozostałe	3 639	1 272
Razem	114 849	66 823
- krótkoterminowe	114 609	66 553
- długoterminowe	240	270

27.3. Rozliczenia międzyokresowe

	31.12.2018	31.12.2017
Rozliczenia międzyokresowe kosztów z tytułu:		_
- niewykorzystanych urlopów	23 002	19 631
- badania sprawozdań finansowych	135	-
- inne	390	952
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu:		
- dotacji rządowych	611	789
Razem	24 138	21 372
- krótkoterminowe	23 832	20 824
- długoterminowe	306	548

28. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze skonsolidowanego sprawozdania przepływów pieniężnych przedstawiają poniższe tabele:

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Zmiana stanu należności wynikająca ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	15 880	(4 326)
Zmiana stanu należności z tytułu sprzedaży środków trwałych	(390)	(1 171)
Zmiana stanu należności budżetowych	(41 216)	(11 274)
Zmiana stanu należności w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(25 726)	(16 771)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Zmiana stanu zobowiązań wynikająca ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	523 277	372 187
Zmiana stanu kredytów i pożyczek	(162 136)	(15 766)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingów finansowych	15 796	(9 347)
Zmiana stanu rozrachunków inwestycyjnych	(111 698)	3 063
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	_	$(100\ 000)$
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	(46 275)	(10 461)
Zmiana stanu zobowiązań w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	218 964	239 676
	01.01.2018-	01.01.2017-
	31.12.2018	31.12.2017
Zmiana stanu rezerw w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	2 938	(7 429)
Zmiana stanu rezerwy z tytułu podatku odroczonego	(2 428)	2 003
Zmiana stanu rezerw w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	510	(5 426)

W 2017 roku przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej zostały skorygowane o koszty dotyczące programu motywacyjnego w kwocie 7 500 tys. PLN.

29. Zobowiązania inwestycyjne

W prezentowanym okresie sprawozdawczym na zobowiązania z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych składały się zakupy związane z dalszym rozwojem sieci sklepów Grupy Dino oraz rozbudową powierzchni magazynowych, a także zakupy związane z wyposażeniem sklepów oraz magazynów. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosły one 335 411 tysiące PLN (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 174 415 tysiące PLN).

30. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa nie posiadała istotnych zobowiązań warunkowych.

30.1. Sprawy sądowe

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa była stroną kilku spraw sądowych, które w ocenie Zarzadu nie powodowały istotnych roszczeń.

30.2. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Zarządu na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku nie ma podstaw do utworzenia dodatkowych rezerw na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

31. Informacje o podmiotach powiązanych

Następujące tabele przedstawiają łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za okresy sprawozdawcze objęte ninieszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym:

Podmiot powiązany		Sprzeda rzecz podn powiąza	niotów pod	dmiotów	Należności o podmiotów powiązanyci	wobec	owiązania podmiotów riązanych
Główna kadra kierownicza							
(członkowie Zarządów) Grup							
	201		1	-		-	-
Rada Nadzorcza	201	/	1	-		-	-
Rada Nadzorcza	201	8	_	_		_	_
	201		-	_		-	-
	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	Pożyczki udzielone	Obligacje	Koszty finansowe - odsetki
Podmioty powiązane przez w Zakłady Mięsne "Biernacki"							
2018		493	5	97	_	_	-
2017	3	531	8	105	-	-	-
BT Development BT Kapitał	sp. z o.o. sp.k.						
2018	34	4 529	5	486	-	-	-
2017	37	4 346	2	840	-	-	-
BT Nieruchomości sp. z o.o.							
2018	1	406	1	57	-	-	-
2017	-	46	-	82	-	-	-
BT Kapitał sp. z o.o.							
2018	30	-	-	-	-	2 010	-
2017	-	-	-	-	-	2 008	-
Inwestycje BT Kapitał sp. z o	.o. SKA						
2018	-	-	-	-	-	-	-
2017	-	-	1	-	-	-	-
Krot Invest KR Inżynieria sp.							
2018		273 730	201	89 836	-	-	-
2017		201 031	69	44 339	-	-	-
Krot Invest 2 KR Inżynieria s							
2018		17 674	6	3 733	-	-	-
2017		11 498	-	2 159	-	-	-
Zielony Rynek 1 BT Kapitał s							
2018		760	12	64	-	-	-
2017		466	3	125	-	-	-
Zielony Rynek 2 BT Kapitał s							
2018		562	4	124	-	-	-
2017		454	3	90	-	-	-
Zielony Rynek 3 BT Kapitał s		1.705		150			
2018		1 707	1	178	-	-	-
2017	12	1 982	8	395	-	-	-

Zielony Rynek 4 BT Kapitał sp. z o.o. sp.k.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

(w tysiacach PLN) 2 2018 24 1 629 214 305 2017 3 651 1 397 39 Zielony Rynek 6 BT Kapitał sp. z o.o. sp.k. 2018 1 085 33 988 2017 2 965 2 183 15 818 Mleczarnia Naramowice sp. z o.o. 2018 27 2017 4 4 1 2 Podmioty powiązane przez kluczowy personel Agrofirma Spółdzielcza 2018 24 183 2017 5 TBE sp. z o.o. 5 2018 862 1 66 5 2017 795 75

31.1. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Warunki transakcji zawieranych przez Grupę z innymi stronami powiązanymi w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku nie odbiegały od warunków rynkowych.

31.2. Pożyczki dla członków Zarządu

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku Grupa nie udzieliła pożyczek członkom Zarządu.

31.3. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie wystąpiły inne niż wymienione w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym transakcje z udziałem członków Zarządu.

31.4. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy

	01.01.2018-31.12.2018	01.01.2017-31.12.2017
Zarząd jednostki dominującej		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	1 812	1 562
Rada Nadzorcza jednostki dominującej		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	405	532
Razem	2 217	2 094

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

32. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku w podziale na rodzaje usług:

Rodzaj usługi	01.01.2018-31.12.2018	01.01.2017-31.12.2017
		224
Obowiązkowe badanie sprawozdania finansowego	332	331
Przegląd środrocznego sprawozdania finansowego	71	71
Pozostałe usługi	-	343
Usługi doradztwa podatkowego		-
Razem	403	745

^{*} Odnosi się do Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.

33. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, pożyczka, emisja obligacji, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty skonsolidowanym sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd jednostki dominującej weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej.

33.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych. Spółka nie zabezpiecza swoich inwestycji ani zobowiązań za pomocą pochodnych instrumentów finansowych.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość zysku(straty) brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej). Nie przedstawiono wpływu na kapitał własny ani całkowite dochody ogółem Grupy.

	Zwiększenie/zmniejszenie o punkty procentowe	Wpływ na zysk lub stratę brutto
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018		
PLN	+1	(8 453)
PLN	- 1	8 453

^{**} Pozostałe usługi dotyczą usług audytorskich związanych z weryfikacją danych zawartych w prospekcie emisyjnym przed pierwszą publiczną ofertą akcji.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017	Zwiększenie/ zmniejszenie o punkty procentowe	Wpływ na zysk lub stratę brutto
PLN	+ 1	(6 892)
PLN	- 1	6 892

33.2. Ryzyko kredytowe

Transakcje prowadzone przez Grupę rozliczane są głównie w gotówce. Ryzyko kredytowe dotyczy jednego franczyzobiorcy, z którym prowadzona jest długoletnia współpraca oraz transakcji wsparcia marketingowego dla dostawców. Z uwagi iż usługi wsparcia marketingowego dotyczą dostawców, którzy są jednocześnie odbiorcami Grupy, ryzyko kredytowe jest nieznaczne.

33.3. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, pożyczka, emisja obligacji, umowy leasingu finansowego.

Wynik EBITDA Grupy Dino wyniósł: 541 060 tys. PLN w 2018 roku i 401 386 tys. PLN w 2017 roku. Grupa Dino definiuje EBITDA jako zysk z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację oraz skorygowany o koszty jednorazowe związane z ofertą publiczną akcji Dino Polska przeprowadzoną na przełomie marca i kwietnia 2017 roku. Koszty jednorazowe wyniosły 12 272 tys. PLN w 2017 roku. Koszty te obejmowały: koszty przygotowania i przeprowadzenia oferty, koszty sporządzenia prospektu emisyjnego i doradztwa, koszty promocji oferty oraz koszty z tytułu programu motywacyjnego dla kadry menedżerskiej.

Tabele poniżej przedstawiają zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyskontowanych płatności.

31 grudnia 2018 roku	Na żądanie	Do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	121 890	469 442	88 592	679 924
Wyemitowane papiery wartościowe Pozostałe zobowiązania (leasing finansowy)	-	654 47 918	99 829 69 941	-	100 483 117 859
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		1 095 039	-	-	1 095 039
	-	1 265 501	639 212	88 592	1 993 305

31 grudnia 2017 roku	Na żądanie	Do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki Wyemitowane papiery wartościowe	-	87 260 654	356 600 99 749	58 375	502 235 100 403
Pozostałe zobowiązania (leasing finansowy)	-	47 418	88 321	-	135 739
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		765 570	-	-	765 570
		900 902	544 670	58 375	1 503 947

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

34. Instrumenty finansowe

34.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Według oceny Grupy wartość godziwa środków pieniężnych, krótkoterminowych lokat, należności handlowych, zobowiązań handlowych, kredytów bankowych, pożyczki, obligacji oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego nie odbiega od wartości bilansowych.

	Wartość bilansowa		
	31.12.2018	31.12.2017	
Instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie			
Należności z tytułu dostaw i usług	22 111	37 991	
Razem	22 111	37 991	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	285 361	202 626	
	Wartość bila	insowa	
	31.12.2018	31.12.2017	
Długoterminowe zobowiązania finansowe – wyceniane wg zamortyzowanego kosztu			
Oprocentowane kredyty i pożyczki	518 240	386 418	
Emisja dłużnych papierów wartościowych	99 829	99 749	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	67 088	84 172	
Razem	685 157	570 339	
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe – wyceniane wg zamortyzowanego kosztu			
Oprocentowane kredyty i pożyczki	103 837	73 523	
Emisja dłużnych papierów wartościowych	654	654	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	44 839	43 551	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	867 342	663 528	
Razem	1 016 672	781 256	

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

34.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018

	Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek	Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych		Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski/(straty) z tytułu wyceny	Zyski/ (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
Aktywa finansowe Należności z tytułu dostaw i usług	27			51				78
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	320		_	-				320
Razem	347			51				398
	Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek	Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych		Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski/(straty) z tytułu wyceny	Zyski/ (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
Zobowiązania finansowe								
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(19 644)		-	-	-			(19 644)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(3 873)		-	-	-			(3 873)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(18 331)		(14)	-	-			(18 345)
Pozostałe zobowiązania finansowe	(3 509)		-	-	-			(3 509)
Razem	(45 357)	·	(14)	-	•		-	(45 371)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017

Rok zakonczony dnia 31 grudnia 2017	Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek	Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski/ (straty) z tytułu wyceny	Zyski/ (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
Aktywa finansowe					,		
Należności z tytułu dostaw i usług	374	144	137	-	-		655
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	122	-	-	-	-		122
Razem	496	144	137	-			777
Zobowiqzania finansowe	Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek	Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski/(straty) z tytułu wyceny	Zyski/(straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(16 401)	-	-	-			(16 401)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(4 870)	-	-	-			(4 870)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(14 541)	-	-	-	-		(14 541)
Pozostałe zobowiązania finansowe	(2 069)	-	-	-	-		(2 069)
Razem	(37 881)	-	-	-			(37 881)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

34.3. Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2018 roku	<1rok	1-3 lat	3-5 lat	>5 lat	Ogółem
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	44 839	59 165	7 923	-	111 927
Kredyty bankowe i pożyczka	104 127	238 932	193 837	86 203	623 099
Wyemitowane papiery wartościowe	3 020	102 378	-	-	105 398
31 grudnia 2017 roku	<1rok	1-3 lat	3-5 lat	>5 lat	Ogółem
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	43 551	69 408	14 764	-	127 723
Kredyty bankowe i pożyczka	73 782	176 291	154 463	56 281	460 817
Wyemitowane papiery wartościowe	3 030	105 406	-	-	108 436

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego oraz kredytów bankowych oprocentowane są według zmiennej stopy procentowej. Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

35. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W latach zakończonych dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zobowiązań finansowych i handlowych netto do sumy kapitałów powiększonych o zobowiązania finansowe i handlowe netto. Do zobowiązań finansowych i handlowych netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, obligacje, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

	31.12.2018	31.12.2017
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane papiery wartościowe i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	834 487	688 067
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	1 142 174	811 592
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(285 361)	(202 626)
Zobowiązania finansowe i handlowe netto	1 691 300	1 297 033
Kapitał własny razem	1 211 873	904 493
Kapitał i zobowiązania finansowe i handlowe netto	2 903 173	2 201 526
Wskaźnik dźwigni	58%	59%

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w UE Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające (w tysiącach PLN)

36. Struktura zatrudnienia

Zatrudnienie w Grupie na rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku kształtowało się następująco:

	Rok zakończony 31.12.2018	Rok zakończony 31.12.2017
Zarząd Jednostki Dominującej	2	2
Pracownicy umysłowi	2 252	1 618
Pracownicy fizyczni	14 276	11 509
Razem	16 530	13 129

37. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

W dniu 11 lutego 2019 roku zostały zawarte dwie umowy o kredyt inwestycyjny ("Kredyty"): i) pomiędzy Spółką, a bankiem Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Puławska 15 ("PKO BP SA") na kwotę 80 mln PLN, oraz ii) pomiędzy Dino Południe Sp. z o.o., podmiotem zależnym od Spółki, a PKO BP SA na kwotę 70 mln PLN ("Umowy"). Łączna wartość Kredytów to 150 mln PLN. Umowy zostały podpisane w celu finansowania dalszego rozwoju sieci sklepów prowadzonych przez Spółkę pod marką Dino oraz zaplecza logistycznego. Kredyty zostały udzielone w walucie polskiej na okres od 11 lutego 2019 roku do 11 sierpnia 2026 roku. Oprocentowanie Kredytów ustalane będzie według zmiennej stopy procentowej równej wysokości stawki referencyjnej WIBOR 1M, powiększonej o marżę PKO BP SA. Zabezpieczeniem Kredytów są: i) hipoteki umowne do kwoty 225 mln PLN na nieruchomościach należących do Spółki oraz do Dino Południe Sp. z o.o., zabudowanych sklepami oraz magazynami Spółki; ii) weksle in blanco wystawione przez kredytobiorców wraz z deklaracjami wekslowymi; iii) przelew wierzytelności pieniężnych z umów ubezpieczenia nieruchomości stanowiących zabezpieczenie; oraz iv) w przypadku umowy podpisanej przez Dino Południe sp. z o.o. poręczenie według prawa cywilnego wystawione przez Spółkę.

W ocenie Zarządu nie wystąpiły po dniu bilansowym inne istotne zdarzenia wymagające ujawnienia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.